

۱۴۱۵
۹۵/۹/۱۸

اخلاق

احمد رضایہ

پڑھشگاہ علوم اسلامی امام صادق ؑ

رضایی، احمد، ۱۳۶۱ -

اخلاق / احمد رضایی: تهیه‌کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه‌السلام)؛

ناظر علمی قوام‌الدین حسینی سیاهکلرودی؛ سرپرستار حسین قاسم حمزه؛ ویراستار حسن محقق نجفی.

تهران: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا: سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران،

معاونت تربیت و آموزش، ۱۳۹۵.

۱۲۷ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

۶۰۰۰۰ ریال: ۱۵-۵-۶۹۴۲-۶۰۰-۹۷۸

فیبا

عنوان دیگر: اخلاق (دوره رزم مقدماتی سطح ۳ آجا).

اخلاق (دوره رزم مقدماتی سطح ۳ آجا).

اخلاق اسلامی

Islamic ethics

جوانان مسلمان

Muslim youth

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا

سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران. معاونت تربیت و آموزش

۱۳۹۵ ۳ الف ۵۶۴۷/۸ BP

۲۹۷/۶۱

۳۳۶۶۴۷

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست‌نویسی

یادداشت

عنوان دیگر

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

شناسه افزوده

شناسه افزوده

کتاب

رده‌بندی

شماره

شناسایی ملی

اخلاق (دوره رزم مقدماتی سطح ۳ آجا)

• تهیه‌کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه‌السلام)

• نویسنده: احمد رضایی

• ناظر علمی: سیدقوام‌الدین حسینی سیاهکلرودی

• سرپرستار: حسین قاسم حمزه

• ویراستار: حسن محقق نجفی

• ناظر علمی سازمان: حبیب‌الله زارعی

• واپایش نهایی: محمدحسین مدنی

• صفحه آرا: علی نصیرمحمدی

• طرح جلد: مصطفی زینلی

• نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۵

• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

• بها: ۶۰۰۰ تومان

• شابک: ۱۵-۵-۶۹۴۲-۶۰۰-۹۷۸

• ناشر: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا (با همکاری معاونت تربیت و آموزش ساعس آجا)

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران

نشانی: تهران، خیابان شهید قدوسی، سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران

معاونت تربیت و آموزش، صندوق پستی ۳۳۹۸ - ۱۶۷۶۵

تلفن: ۸۱۹۵۲۴۰۷ دورنگار: ۸۸۴۰۵۰۰۱

فهرست مطالب

پیشگفتار	۷
مقدمه	۱۱
درس اول: مفاهیم و کلیات	
۱-۱. مفاهیم	۱۳
۱-۱-۱. اخلاق	۱۳
۱-۱-۲. تربیت	۱۵
۱-۱-۳. تربیت اخلاقی	۱۵
۱-۱-۴. مفهوم جوانی	۱۶
۲-۱. اهمیت و ضرورت تربیت اخلاقی جوان	۱۷
۱-۲-۱. قرآن کریم	۱۷
۲-۲-۱. سنت	۱۷
۳-۲-۱. سخن بزرگان	۱۹

درس دوم: جوانان و وظایف

- ۱-۲. اهمیت دوران جوانی ----- ۲۶
- ۱-۱-۲. اهمیت جوانی در متون دینی ----- ۲۷
- ۲-۱-۲. اهمیت جوانی در کلام رهبری ----- ۲۸
- ۲-۲. وظایف جوانان ----- ۲۹
- ۱-۲-۲. مشارکت در امور سیاسی و اجتماعی ----- ۲۹
- ۲-۲-۲. مشارکت در امور فرهنگی و تربیتی ----- ۳۰
- ۳-۲. دانش شناسی ----- ۳۲

درس سوم: جوان و خودسازی

- ۱-۳. اهمیت خردمندی ----- ۳۷
- ۱-۱-۳. قرآن کریم ----- ۳۷
- ۲-۱-۳. روایات ----- ۳۹
- ۳-۱-۳. سخن بزرگان ----- ۴۰
- ۲-۳. اسباب خودسازی ----- ۴۲
- ۱-۲-۳. استعانت از خداوند ----- ۴۲
- ۲-۲-۳. رهبران الهی ----- ۴۳
- ۳-۲-۳. پایبندی به ایمان و عمل صالح ----- ۴۴
- ۳-۳. مراحل خودسازی ----- ۴۶
- ۱-۳-۳. تفکر ----- ۴۶
- ۲-۳-۳. عزم ----- ۴۸
- ۳-۳-۳. مشارطه ----- ۴۹
- ۴-۳-۳. مراقبه ----- ۴۹
- ۵-۳-۳. محاسبه ----- ۵۰
- ۶-۳-۳. مؤاخذة و تنبیه ----- ۵۱
- ۷-۳-۳. تذکر ----- ۵۱

۵۲	۴-۳. آثار خودسازی
۵۲	۳-۴-۱. فلاح و رستگاری
۵۳	۳-۴-۲. اصلاح دنیا و آخرت
۵۴	۳-۴-۳. نیکو شدن ظاهر و باطن
۵۴	۳-۴-۴. رسیدن به قرب الهی
۵۴	۳-۵. وان های موفق
۵۵	۳-۵-۱. حنظله
۵۶	۳-۵-۲. میرداماد
۵۸	۳-۵-۳. آت الله و صد کوهستانی
۵۹	۳-۵-۴. حاجی ابراهیم مست

دین چهارم: جوان و والدین

۶۳	۴-۱. جایگاه والدین در اسلام
۶۵	۴-۲. حقوق والدین بر فرزندان
۶۵	۴-۲-۱. محبت به والدین
۶۶	۴-۲-۲. احسان و نیکی به والدین
۶۷	۴-۲-۳. احترام به پدر و مادر
۶۹	۴-۲-۴. فروتنی در برابر پدر و مادر
۷۱	۴-۲-۵. دعا برای پدر و مادر
۷۲	۴-۳. آثار احترام به پدر و مادر
۷۱	۴-۳-۱. افزایش عمر
۷۳	۴-۳-۲. هم نشینی با پیامبران در بهشت
۷۴	۴-۳-۳. لذت بردن از زندگی
۷۵	۴-۳-۴. مرگ آسان
۷۶	۴-۳-۵. نیکی فرزندان

درس پنجم: جوان و جامعه

- ۱-۵. الگوی مناسب ----- ۷۹
- ۲-۵. تحصیل علم ----- ۸۱
- ۳-۵. دوست‌یابی ----- ۸۴
- ۴-۵. اشتغال ----- ۸۵

درس ششم: جوان و غریزه جنسی

- ۱-۶. دیدگاه افراطی یا آزادی جنسی ----- ۹۱
- ۲-۶. دیدگاه ربطی یا ممنوعیت جنسی ----- ۹۲
- ۳-۶. اعتدال جنسی یا ازدواج ----- ۹۵
- ۴-۶. آثار ازدواج ----- ۹۷
- ۱-۴-۶. پیشگیری از اندام اف ----- ۹۷
- ۲-۴-۶. آرامش روان ----- ۱۰۰
- ۳-۴-۶. تمتع و لذت ----- ۱۰۱
- ۴-۴-۶. فرزندآوری ----- ۱۰۲
- ۵-۴-۶. وسعت رزق و روزی ----- ۱۰۵

درس هفتم: آسیب‌های جوانان

- ۱-۷. ناآگاهی ----- ۱۰۸
- ۲-۷. فرصت‌سوزی ----- ۱۱۱
- ۳-۷. تحریک جنسی ----- ۱۱۳
- ۴-۷. غفلت ----- ۱۱۵
- ۵-۷. اعتیاد ----- ۱۱۶
- ۶-۷. خودباختگی ----- ۱۱۸
- ۷-۷. خلأ فرهنگی ----- ۱۱۹
- ۸-۷. غرور ----- ۱۱۹
- کتابنامه ----- ۱۲۲

پیشگفتار

اصول عقاید یا اندیشه‌های نظامی، پایه و اساس آیین حیات بخش اسلام است و در شکل‌گیری رفتار مسلمانان تأثیری بسزا دارد. زیرا به‌طور کلی، رفتار انسان‌ها - خودآگاه یا ناخودآگاه - متأثر از اصول عقاید، و به عبارت دیگر، جهان‌بینی آن‌هاست. از این‌رو، برای استقرار و تثبیت نظام ارزشی و رفتاری اسلام، باید مبانی عقیدتی آن بررسی شود.

سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، رکن خسته نهادهای انقلابی است که رسالت عظیم نشر و گسترش معارف و ارزش‌های اسلامی و مکارم اخلاقی را در ارتش بر عهده دارد. یکی از راه‌های تحقق این مأموریت خطیر «آموزش» است. به همین دلیل، برای ارتقای دانش و بینش اعتقادی-سیاسی کارکنان آجا، اعم از کادر و وظیفه، «تداوم آموزش» نیازی اجتناب‌ناپذیر است.

از آنجاکه مخاطبان آموزش‌های عقیدتی-سیاسی به دو دسته پایور و وظیفه تقسیم می‌گردند، بنابراین، با توجه به سطح تحصیلات آن‌ها، دوره‌های گوناگونی برای ایشان اجرا می‌شود که عبارت‌اند از:

۱. دوره‌های آموزشی کارکنان پایور: آموزش درجه‌داری (عمومی، تخصصی اولیه، تخصصی ثانویه و سرپرستی) و افسری (مقدماتی، عالی و دافوس).
۲. دوره‌های آموزشی کارکنان وظیفه: الف) دوره رزم مقدماتی؛ ب) دوره‌های حین خدمت، که در سه سطح زیردیلیم، دیلم و فوق دیلم، و لیسانس و بالاتر انجام می‌پذیرد.

از این رو، معاونت تربیت و آموزش س.ا.ع.س آجا در راستای رفع نیازهای بادشده، با تدوین سازات‌های لازم برای آموزش بهینه، روزآمد و کاربردی و همس باق این و مقررات موضوعه و ابلاغی در حوزه تربیت و آموزش به‌ویژه، نظام جامع تربیت و آموزش ستاد کل نیروهای مسلح و ارتش، اقدام به بازنگری و تدوین متون آموزش و تربیت سیاسی در کلیه سطوح نموده است.

بر اساس تدبیر فرماندهی نظام کل قوامینی بر استفاده از ظرفیت‌های پژوهشگاه امام صادق (ع)، معاونت تربیت و آموزش س.ا.ع.س آجا، اقدام به تهیه سرفصل برای دوره‌های گوناگون آموزشی اقدام کرد و کار تدوین متون را به آن پژوهشگاه واگذار کرد. پژوهشگاه نیز پس از بررسی و تصویب نهایی سرفصل‌ها در کمیته‌ای علمی، متشکل از نمایندگان معاونت تربیت و آموزش س.ا.ع.س آجا و کارشناسان پژوهشگاه، تدوین متن را به نویسنده واگذار نمود. در طول دوره تدوین و نگارش نیز متخصص موضوعی با عنوان ناظر علمی، بر روند مرحله تدوین نظارت و اشراف داشته است و پس از طی دوره یادشده، ناظران سازمانی و علمی نیز متن را نقد و اصلاح و تأیید کرده‌اند.

سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران در راستای اجرای نظام جامع تربیت و آموزش نیروهای مسلح در حوزه آموزش‌های عقیدتی-سیاسی توجه خود را بر چند موضوع محوری متمرکز کرده است:

آموزش قرآن (روخوانی، روان‌خوانی، ترجمه و مفاهیم، تفسیر)

آموزش عقاید (توحید، عدل، نبوت، امامت، معاد)

آموزش احکام

آموزش اخلاق (اخلاق فردی، اجتماعی، سازمانی و...)

آموزش مباحث سیاسی

آموزش جهاد و دفاع

آموزش تاریخ اسلام

آموزش مدیریت اسلامی

بدیهی است که متن پیش رو به دلیل محدودیت‌های ناشی از حجم و ساعت آموزش و تنوع موضوعات، تبط نمی‌تواند پاسخ‌گوی همه نیازها باشد؛ از این رو، لازم است استادان محترم:

۱. متن حاضر را اساس و مبنا، آموزش‌ها قرار دهند و با بیان شیوا و خلاصیت ناشی از شغل استادی، کاستی‌های آن را از منابع معتبر دیگر تکمیل کنند و نیازهای فراگیران را برآورده سازند؛

۲. نسبت به پرسش‌های مخاطبان که در چهار-وب موضوعات آموزشی متن پیش‌روست، نهایت دقت و توجه را معمول دارند و ضمن پاسخ‌گویی به آن‌ها، موارد را به معاونت تربیت و آموزش س.ع.س آجا منعکس نمایند تا در ویرایش و چاپ‌های بعدی متن از آن‌ها بهره‌برداری شود؛

۳. فراگیران را به سمت فهم و درک مطالب، و نه حفظ آن‌ها هدایت کنند.

کتاب پیش‌رو با عنوان اخلاق در موضوع اخلاق اسلامی برای دوره رزم مقدماتی سطح ۳ تدوین شده است.

در پایان، معاونت تربیت و آموزش س.ع.س آجا بر خود لازم می‌داند از نویسندگان محترم این کتاب، جناب آقای حجت الاسلام والمسلمین احمد رضایی، ناظران محترم علمی، سازمانی و نهایی، و دیگر دست‌اندرکاران تدوین این متن،

به‌ویژه مدیریت و مرکز تدوین متون آموزشی پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع) نهایت سپاس و امتنان خود را اعلام نماید.

از استادان، فراگیران و مسئولان اجرایی آموزش درخواست می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند و تجربه‌های ارزنده خود را، به یکی از روش‌های زیر، به این معاونت ارسال نمایند:

۱. تماس با معاونت تربیت و آموزش سازمان عقیدتی-سیاسی آجا به شماره تافن ۰۲۱-۸۸۴۱۰۱۳ و شماره نمابر ۰۲۱-۸۱۹۵۲۴۰۷

۲. مکاتبات به نشانی: تهران، چهارراه قصر، سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ساختمان شماره دو، معاونت تربیت و آموزش، مدیریت تهیه متون آموزشی

**معاونت تربیت و آموزش
سازمان عقیدتی-سیاسی آجا**

مقدمه

جوانی بخشی زیبا از دفتر حیات آدمی است که هر انسانی در گذر عمر، فقط یک بار آن را تجربه می‌کند؛ نعمتی به ندی که از دست دادنش، مایه خسران و پشیمانی است. بسیاری در آستانه ورود به این گذرند، گروهی بر خوان آن نشسته و جمعی نیز با گذر از آن، در حسرت فوت فرصت‌های طلایی‌اش هستند. توجه به اهمیت این بخش از زندگی و درنگ در آن، تکلیف هر جوان است تا قدر این گوهر گران‌قیمت را بداند و آن را پاس دارد و با یافتن ره و دست‌گیر راهبر، در مسیر مطلوب گام بردارد. در این دوران، رشد جسمی جوان کامل می‌شود و در قدرت و توانایی‌اش در بالاترین حد قرار می‌گیرد، غرایزش بارور می‌شود و وادش بریز از انرژی، امید، شور و هیجان می‌گردد. به دنبال این عوامل، او نیازهای دیگری نیز در خود احساس می‌کند؛ مانند تمایل به استقلال، آزادی، ابراز وجود، مقبولیت، و کسب هویت، که برای تحقق هریک از آن‌ها به آگاهی، مساعدت و همراهی احتیاج دارد. افزون بر آن، نیازمند الگوی عملی و رفتاری مناسبی است تا بتواند شخصیتش را منطبق با او شکل دهد. حال اگر او آگاهی‌های لازم را نداشته باشد یا

از راهنمایی و ارشاد بی بهره بماند، یا الگوی مناسبی نداشته باشد، انتخاب راه درست برای او دشوار می شود و آسیب های جدی و گاه جبران ناپذیری وی را احاطه خواهد کرد.

با توجه به این مسائل، آگاهی از عوامل خطر آفرین، انحرافی و آسیب زا برای جوان و همه کسانی که به نوعی با وی در ارتباط اند، اهمیت فوق العاده ای می یابد. در این کتاب کوشیده ایم به اختصار شایع ترین آسیب ها را معرفی و زمینه ایجاد آنها را بررسی کنیم و در نهایت، راه کارهایی برای درمان آنها به دست دهیم.

احمد رضایی

۱۳۹۴/۸/۸